

vanje s najnovijim dostignućima iz mlekarstva u SSSR-u uticalo je na još aktivnije zalaganje i rad Pejića. Kao rezultat takvog rada usledilo je i njegovo napredovanje u zvanje docenta, vanrednog profesora, a po sticanju doktorske nauka i redovnog profesora kao najvišeg zvanja na Univerzitetu.

Kao nastavnik profesor Pejić je postigao značajne rezultate zbog kojih je bio veoma cenjen i voljen od studenata a uvažavan od stručnjaka. Znajući da budućnost našeg mlekarstva zavisi u najvećoj meri od stručnjaka koji će raditi u mlekarama i naučno-istraživačkim laboratorijama, on je pored redovne nastave organizovao studentske stručne i naučno-istraživačke grupe u kojima su se mladi ljudi još za vreme studija dublje upoznavali s mlekarstvom. Organizovao je više jednogodišnjih kurseva za specijalizaciju u mlekarstvu kroz koje je prošao veliki broj stručnjaka koji danas rade u mlekarama.

Pored rada na nastavi i uzdizanju stručnog kadra kome poslu je posvetio najveći deo svoga rada, profesor Pejić je jedan od naših najpoznatijih naučnih radnika u oblasti mlekarstva. Objavio je veliki broj zapaženih naučnih radova a njegovo najveće dostignuće — doktorska disertacija, ostala je neobjavljena.

Kao redovni profesor Tehnološkog fakulteta u Novom sadu sa istim elanom i ljubavlju nastavio je rad na uzdizanju kadrova čemu je od uvek posećivao najveću pažnju.

26. IX 1962. godine smrt ga je, na putu za fakultet, zadržala da u svoj dnevnik upiše izvršenje dva zadatka: obavljanje zakazanih studentskih ispita i prijem nove dužnosti — prodekana Tehnološkog fakulteta.

Tržište i cijene

IZGLEDI TRŽIŠTA MLIJEKOM I MLJEČNIM PROIZVODIMA U ZAPADNOJ EVROPI

U jednom izvještaju evropske privredne komisije (ECE) i organizacije Ujedinjenih naroda za ishranu i poljoprivredu (FAO) pretresene su perspektive evropske, a poglavito zapadnoevropske poljoprivrede. Istraživanje obuhvaća najvažnije proizvode žitarica, šećer, svježe voće, meso, maslac, sireve i jaja. Ovi proizvodi sačinjavaju gotovo polovicu zapadnoevropskog agrarnog uvoza. U studiji se računa s time, da će se narednih godina proizvodnja osobito u industrijskim zemljama brže povećati nego potražnja. Ovaj razvoj pospješit će još više poboljšanje tehnike proizvodnje, agrotekcionizam i s time u vezi subvencije koje se daju poljoprivredi. Po mišljenju stručnjaka i regionalno privredna integracija povećat će agrarnu proizvodnju. U pogledu tržišta maslacem i sirom izvještaj konstatira da će biti preobilje mlijeka i maslaca.

U pogledu buduće perspektive tržišta maslacem u ECE studiji, koja bazira na studiji FAO-a, zastupa se mišljenje da će do godine 1970. ako se i nadalje nastave sadašnje tendencije proizvodnje i potrošnje maslaca, preostati samo dvije uvozne zemlje za maslac, naime Velika Britanija, a u vrlo skromnom opsegu Italija.

Nesklad između proizvodnje i potrošnje u zemljama EZT (evropskog zajedničkog tržišta) bit će najveći, jer će proizvodnja mlijeka god. 1970. biti

za neko 1/3 veća nego što je bila god. 1958., dok će se istovremeno potrošnja mlijeka povećati samo za nešto više od 1/5. U drugim sjeverozapadnim zemljama računa se da će se u isto vrijeme povećati proizvodnja za nekih 20⁰/₀, a za 16⁰/₀ potrošnja mlijeka. Povećana proizvodnja mlijeka imat će za posljedicu veću proizvodnju maslaca, pa će već god. 1965. potreba za uvozom maslaca u Vel. Britaniju i Italiju biti znatno manja nego izvozni višak maslaca u svim zapadnoevropskim zemljama i Poljskoj. Narednih godina nudit će se zaista povećane količine maslaca na zapadnoevropskom tržištu ako se proizvodnja mlijeka realizira.

Francuska će god. 1970. moći imati veće zalihe maslaca za izvoz nego Holandija, Danska ili Australija, pa će tako iza Nove Zelandije biti najveći svjetski izvoznik maslaca. Savezna Republika Njemačka već u god. 1965. imat će izvozni višak maslaca, a god. 1970. veće zalihe maslaca nego Australija. Naprotiv očekuje se da današnji veliki izvoznici maslaca Holandija i Danska, ali i Australija i Nova Zelandija neće bitno povećati svoju proizvodnju za izvoz. Belgija, koja danas u neznatnoj mjeri uvozi maslac, imat će do god. 1970. za izvoz male količine maslaca. Austrija, Finska, Irska i Norveška, ako se ne intenziviraju dosadašnji naponi za ograničavanjem proizvodnje mlijeka, i dalje će povećati do god. 1970. svoje viškove maslaca. U Švicarskoj i Švedskoj naprotiv se ne računa spomena vrijednim promjenama dosadašnjih viškova, ako u politici mlijeka obiju zemalja ne bude promjena.

Zapadnoevropska potrošnja sireva po ECE studiji neće dugo postići stupanj zasićenosti. Do god. 1970. očekuje se porast potrošnje sira po stanovniku. U Francuskoj, Austriji, Italiji i Holandiji povećat će se između 20 i 50⁰/₀, a u drugim zapadnoevropskim zemljama nešto manje. Ipak se u međuvremenu ne očekuje povećanje uvoza sira u zapadnoevropske zemlje iz drugih zemalja. U evropskim zemljama proizvodnja sira premašit će očekivani porast potražnje tako, da će Zapadna Evropa postati izvoznik sireva. U međuvremenu povećana upotreba mlijeka za proizvodnju sira, neće moći odteretiti zapadnoevropsko tržište maslacem. Upotrebljena količina mlijeka za proizvodnju sira bit će mnogo manja nego ona koja će se upotrebiti za proizvodnju maslaca. U ECE studiji zastupa se mišljenje, da se ne može izbjeći pad cijena mlijeku i maslacu — 1960. je prosječna cijena za kg maslaca u Engleskoj bila 0,87 \$. Umjesto da država daje pripomoć za unapređenje tržišta s državnom pripomoći će se održavati niske cijene za potrošače.

(Schw. Milchzeitung No 101/62)

Iz domaće i strane štampe

Mastitis reagens Veterinarskog instituta u Zagrebu i njegova primjena s pomoću testatora u preveniranju, otkrivanju i suzbijanju kroničnog mastitisa, dr. Mirko Milunović — vet. Nevenka Orlić, Stočarstvo 11—12/62. — Kontrola kroničnih upala vimena s pomoću bakteriološke pretrage svih muzara na jednom većem gospodarstvu je skopčana s većim utroškom vremena i materijalnih sredstava.

Zato se tražio jednostavniji način. Jedno od takovih sredstava je reagens Veterinarskog instituta u Zagrebu. S tim reagensom dobiva se test odmah u staji. Služimo se tzv. testatorom koji se sastoji od 4 plitke zdjelice ugrađene na četvrtastu pliticu s drškom (proizvod Tvornice poljoprivrednih strojeva PIK »Belje«). Zdjelice su obilježene rimskim brojevima I, II, III i IV. U zdjelici I izmuze se oko 2 ml mlijeka iz prednje